

Številka: 018-42/2023-6
Datum: 25. 4. 2023

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 in spremembe; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Andraža Žvana kot predsednika senata ter dr. Mateje Škabar in Sama Červeka kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Nakup opreme za potrebe novo zgrajenega prizidka Podružnične šole Dolenja Nemška vas*«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja Kaza sistemi, d. o. o., Trpinčeva ulica 37 a, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Občina Trebnje, Goliev trg 5, Trebnje (v nadaljevanju: naročnik), 25. 4. 2023

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugodi in se razveljavi odločitev naročnika v sklopu 1 »*Kuhinja in oprema kuhinje*«, kot izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-103/2022-18 z dne 8. 3. 2023.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške postopka pravnega varstva v višini 2.043,30 EUR v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o naročilu, ki ga oddaja po odprtem postopku, na portalu javnih naročil objavil 16. 1. 2023, pod številko objave JN000205/2023-B01, v Uradnem listu EU pa 17. 1. 2023, pod številko objave 2023/S 012-030786. 8. 3. 2023 je naročnik na portalu javnih naročil objavil dokument »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-103/2022-18 z istega dne, iz katerega je razvidno, da je javno naročilo v sklopu 1 »*Kuhinja in oprema kuhinje*« oddal ponudniku Kovinastroj servis, podjetje za proizvodnjo, inženiring, prodajo in servisiranje gostinske opreme, d o. o., Adamičeva cesta 44, Grosuplje (v nadaljevanju: izbrani ponudnik).

Zoper naročnikovo odločitev o oddaji javnega naročila z dne 8. 3. 2023 je vlagatelj pravočasno, z vlogo z dne 20. 3. 2023, vložil zahtevek za revizijo, s katerim predlaga razveljavitev odločitve o oddaji naročila v sklopu 1, zahteva pa tudi povrnitev stroškov revizijskega postopka. Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita, da ponudbe izbranega ponudnika ne bi smel oceniti kot dopustne, saj je izbrani ponudnik ponudil tehnično neustrezno blago. Vlagatelj ponudbi izbranega ponudnika očita naslednje pomanjkljivosti:

- Naročnik je v popisu opreme pri poziciji 9.4 Salamorezka zahteval, da ponudniki ponudijo salamorezno s priključno močjo 450 W in dimenzijami 760x650x620 mm. Izbrani ponudnik ponuja salamorezno s priključno močjo 570 W in dimenzijami 730x660x650 mm. Naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila (v nadaljevanju tudi: razpisna dokumentacija) ni dopustil odstopanj od zahtev, na portalu javnih naročil pa je na posamezna vprašanja glede drugačnih salamoreznic sicer dopustil določena odstopanja, vendar ni dopustil takšne salamoreznice, kot jo ponuja izbrani ponudnik. Ponujena naprava tudi ob upoštevanju dovoljenih odstopanj ne izpolnjuje naročnikovih zahtev, saj odstopa v dimenzijah in priključni moči.
- Naročnik je v popisu opreme pri poziciji 11.5 Pretočni pomivalni stroj za belo posodo zahteval, da ponudniki ponudijo stroj z dimenzijami 713x815x1510/1995 mm, s porabo vode 2 l/košaro, s kapaciteto tanka 23 l, s priključno močjo 7,1 kW 3N-400V 3x16 A, s posebnim programom za razgrajevanje škroba in z USB priklopom oz. nalaganjem podatkov delovanja na USB ključ. Na portalu javnih naročil je naročnik dopustil določena odstopanja od navedenih zahtev. Izbrani ponudnik je ponudil pomivalni stroj, ki tudi ob upoštevanju dovoljenih odstopanj ne izpolnjuje naročnikovih zahtev, saj so dimenzije ponujenega pomivalnega stroja 657/760x793x2258 mm. Poraba vode je 2,5 l/košaro oz. cikel, čeprav je naročnik zahteval porabo 2 l in dovolil porabo 2,4 l. Kapaciteta tanka je 30 l, čeprav je naročnik zahteval stroj s kapaciteto 23 l in dovolil kapaciteto 22 l, višje kapacitete tanka pa ni dovolil. Večja kapaciteta tanka pomeni višje stroške obratovanja, ker je potrebna večja količina energije za segrevanje in večja količina čistilnega in izpiralnega sredstva. Priključna moč stroja je 10 kW 400V3N, čeprav naročnik zahteva 7,1 kW in je v odgovoru dopustil 7,2 kW, na vprašanje za priključno moč 9,1 kW in 10,49 kW pa je odgovoril, da je treba ponuditi enakovreden stroj opisanemu. Moč ponujenega stroja odstopa za več kot 30 %, kar ni enakovredno, zaradi visokega odstopanja pa se izbrani ponudnik ne more sklicevati na pojasnilo naročnika, da mora biti moč priključka taka, da odgovarja instaliranemu električnemu vodu. Pomivalni stroj izbranega ponudnika tudi nima posebnega programa za razgrajevanje škroba, prav tako nima USB priklopa in ne omogoča nalaganja podatkov delovanja na USB ključ.

Izbrani ponudnik se je z vlogo z dne 27. 3. 2023 izjasnil o revizijskih navedbah vlagatelja. V zvezi s salamorezno navaja, da ima priključno moč 370 W + 200 W in ne 570 W. Naročnik je dopustil določena odstopanja, med drugim je pojasnil, da je priključna moč 300 W premajhna, dopustil pa je priključno moč 370 W. Ponujena salamorezka minimalno odstopa v dimenzijah, priključna moč pa je 370 W + 200 W (en motor je za pogon sani, drugi je za vrtenje noža). Za vrtenje noža in pogon sani so vgrajeni ločeni krmilniki, kar pomeni, da se lahko pogon sani izklopi in se preklopi v ročno delovanje – v tem primeru je izhodna priključna moč 370 W, kar je naročnik dopustil. V zvezi s pomivalnim strojem izbrani ponudnik navaja, da je naročnik dopustil enakovreden stroj opisanemu, izbrani ponudnik pa je ponudil stroj, za katerega je ocenil, da je minimalno enakovreden in da se lahko postavi v prostor.

Naročnik je s sklepom št. 430-103/2022-34 z dne 4. 4. 2023 zahtevek za revizijo zavrnil kot neutemeljen, posledično pa je zavrnil tudi vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov postopka

pravnega varstva. V obrazložitvi se naročnik opredeljuje do posameznih revizijskih očitkov o tehnični ustreznosti ponudbe izbranega ponudnika:

- Naročnik je zahteval, da mora biti priključna moč salamoreznice 450 W, dopustil je tudi priključno moč 370 W, za priključno moč 300 W pa je pojasnil, da je prenizka in neustrezna. Izbrani ponudnik je ponudil salamoreznico z dvema motorjema s priključno močjo 370 W + 200 W, pri čemer je drugi motor namenjen pogonu sani, ki ima ločen način delovanja in ga je mogoče izključiti. Ob upoštevanju navedenega je priključna moč 370 W, kar je skladno z zahtevami. Naročnik pa bi kot ustrezno štel tudi salamoreznico s 570 W priključne moči, saj je zahtevana moč minimalni standard in je višja priključna moč od zahtevane boljše lastnost. V zvezi z dimenzijami salamoreznice naročnik pojasnjuje, da je zahteval dimenzije 760x650x620 mm, dopustil pa je tudi drugačne dimenzije oz. odstopanja v dimenzijah, saj bi sicer pomenilo, da zahteva le točno določeno salamoreznico. Izbrani ponudnik je ponudil salamoreznico z dimenzijami 730x660x650 mm, ki so v celoti sprejemljive in od prvotno podanih odstopajo le neznatno ter ne vplivajo na zmožnost umestitve v prostor. Enako salamoreznico kot izbrani ponudnik je ponudil še en ponudnik, ki je zahteve razumel na enak način. Če bi sledili vlagatelju, bi lahko to kvečjemu pomenilo nejasnost zahtev, ki pa jih ni mogoče razlagati v škodo ponudnikov.
- Pomivalni stroj, ki ga je ponudil izbrani ponudnik, je enakovreden opisanemu, ki služi kot referenca, in ga je mogoče postaviti v prostor. Naročnik je zahteve za pomivalni stroj določil povsem okvirno, saj je iz odgovorov na portalu javnih naročil razvidno, da je dopustil katerikoli stroj, ki je minimalno enakovreden opisanemu in se ga lahko postavi v prostor. Pri tem ni določil, kaj pomeni, da je ponujeni stroj minimalno enakovreden opisanemu – bistveno je, da se ponudi katerikoli stroj, ki je enakovreden opisanemu. Naročnik je vsekakor dopustil odstopanja v dimenzijah – določil je le, da mora biti stroj dimenzij, ki jih je mogoče umestiti v prostor. Prav tako je dopustil odstopanja pri porabi vode, kapaciteti komore, priključni moči in drugih karakteristikah, kot npr. posebni programi in USB ključ. Ponujeni stroj izbranega ponudnika le minimalno odstopa glede na dimenzije in ga je mogoče umestiti v prostor, prav tako so le minimalna odstopanja pri porabi vode. Stroj ima vgrajen varčevalni sistem, ki koristi temperaturo pri pranju za dodatno ogrevanje vode – večji boiler porabi več energije le pri prvem zagonu, potem pa koristi odpadno temperaturo za dogrevanje boilerja. Prihranek je približno 30 % in pomeni ekvivalent porabi iz popisa. Ponujeni stroj je digitalne izvedbe, kar pomeni, da ob ustrezni nastavitvi omogoča razgrajevanje škroba, prav tako omogoča shranjevanje in odčitavanje podatkov, za katere je sicer naročnik predvidel USB ključek. Tudi sicer bi vlagateljeva razlaga zahtev lahko pripeljala le do nejasnosti, ki jih ni mogoče razlagati v škodo ponudnika.

Naročnik je Državni revizijski komisiji 6. 4. 2023 odstopil dokumentacijo iz postopka oddaje javnega naročila.

Državna revizijska komisija je 6. 4. 2023 in 11. 4. 2023 od naročnika prejela prošnjo za prednostno obravnavo.

Vlagatelj se je 7. 4. 2023 opredelil do navedb naročnika iz sklepa o zavrnitvi zahtevka za revizijo. V vlogi vztraja pri pravovarstvenem predlogu in pri vseh očitkih iz zahtevka za revizijo ter se dodatno opredeljuje do posameznih naročnikovih navedb.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med vlagateljem in naročnikom je spor glede vprašanja, ali je naročnik ravnal skladno z določbami Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3) in dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ko je ponudbo izbranega ponudnika v sklopu 1 »Kuhinja in oprema kuhinje« ocenil kot dopustno in mu v tem sklopu oddal javno naročilo. Vlagatelj namreč v zahtevku za revizijo zatrjuje, da ponudba izbranega ponudnika v dveh postavkah (pozicija št. 9.4 Salamorezka in pozicija št. 11.5 Pretočni pomivalni stroj za belo posodo) ni skladna z več tehničnimi zahtevami iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, naročnik pa temu nasprotuje.

Naročnikovo ravnanje v predmetnem postopku oddaje javnega naročila je treba presojeti z vidika prvega odstavka 89. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik odda javno naročilo na podlagi meril ob upoštevanju določb 84., 85. in 86. člena ZJN-3, potem ko preveri, da je ponudba izbranega ponudnika skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, ter da je ponudbo oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena. Naročnik lahko torej naročilo odda le ponudniku, ki predloži dopustno ponudbo, dopustna ponudba pa je skladna z določbo 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3 tista, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev.

Kot je razvidno iz zapisanega, je eden izmed elementov dopustne ponudbe tudi skladnost s potrebami in zahtevami naročnika, določenimi v tehničnih specifikacijah. S tehničnimi specifikacijami naročnik opredeli zahtevane značilnosti (lastnosti) predmeta javnega naročila. Gre za značilnosti, ki se (med drugim) nanašajo na kakovost blaga, obliko, način delovanja, uporabo, dimenzije, namestitvev, različne tehnične parametre itd. (prim. 23.b točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 in prvi odstavek 68. člena ZJN-3). Naročnik določi tehnične specifikacije ob upoštevanju 68. člena ZJN-3, ki v četrtem odstavku določa, da morajo tehnične specifikacije vsem gospodarskim subjektom zagotavljati enak dostop do postopka javnega naročanja in neupravičeno ne smejo ovirati odpiranja javnih naročil konkurenci, v petem odstavku pa, da naročnik tehnične specifikacije določi bodisi v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti bodisi s sklicevanjem na določene standarde, skupne tehnične specifikacije ali referenčne sisteme oz. s kombinacijo obeh načinov. V skladu s šestim odstavkom 68. člena ZJN-3 v tehničnih specifikacijah ne smejo biti navedeni določena izdelava ali izvor ali določen postopek, značilen za proizvode ali storitve določenega gospodarskega subjekta, ali blagovne znamke, patenti, tipi ali določeno poreklo ali proizvodnja, ki dajejo prednost nekaterim podjetjem ali proizvodom ali jih izločajo, razen če bi bilo to upravičeno glede na predmet javnega naročila. Take navedbe so izjemoma dovoljene, če sicer ni mogoče dovolj natančno in razumljivo opisati predmeta naročila, vsebovati pa morajo tudi besedi »*ali enakovredni*«. Naročnik mora pri določanju tehničnih specifikacij seveda izhajati tudi iz temeljnih načel javnega naročanja, zlasti iz načela transparentnosti, v skladu s katerim morajo biti tehnične zahteve določene vnaprej na jasn in nedvoumen način (6. člen ZJN-3), iz načela zagotavljanja konkurence, v skladu s katerim naročnik ne sme neupravičeno omejevati konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3), in iz načela enakopravne obravnave, ki naročniku nalaga, da ne sme neutemeljeno razlikovati med ponudniki in da mora zagotoviti, da ne ustvarja okoliščin, ki pomenijo krajevno, stvarno ali osebno diskriminacijo ponudnikov, diskriminacijo, ki izvira iz klasifikacije dejavnosti, ki jo opravlja ponudnik, ali drugo diskriminacijo (7. člen ZJN-3).

V predmetnem postopku oddaje javnega naročila je naročnik tehnične zahteve določil v poglavju »*Tehnične specifikacije*«, v katerem je navedel, da je predmet javnega naročila nakup in dobava ter namestitev opreme za potrebe novo zgrajenega prizidka Podružnične šole Dolenja Nemška vas. Naročnik je predmet naročila razdelil na dva sklopa, kuhinja in oprema kuhinje (sklop 1) in oprema učilnic in drugih prostorov prizidka šole (sklop 2), podroben opis vseh del, storitev in dobav blaga, ki so predvidene v okviru predmetnega javnega naročila, pa je podal v popisih opreme s ponudbenim predračunom, za katere je v poglavju »*Tehnične specifikacije*« izrecno določil, da so jih ponudniki dolžni v celoti upoštevati pri pripravi ponudbe.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je izbrani ponudnik v sklopu 1 ponudil dva kosa opreme, salamorezko in pretočni pomivalni stroj za belo posodo, ki ne izpolnjujeta vseh naročnikovih tehničnih zahtev. Tehnične zahteve za pretočni pomivalni stroj za belo posodo je naročnik določil v točki 11.5 v popisih opreme s ponudbenim predračunom, v kateri je zapisal:

»Pretočni pomivalni stroj za belo posodo, havbna izvedba, hranilnik energije odpadnega zraka, pokrov zaprt z vseh štirih strani (tudi pri odprtem pokrovu),

dimenzije: 713x815x1510/1995 mm

poraba vode: 2 l/košaro

kapaciteta tanka: 23 l

višina odprtine: 440 mm

nominalna kapaciteta 60 košar/h"

"dim. košare: 500x500 mm

čas pomivanja: 60/90/180 s + posebni programi (razgrajevanje škroba...), inox pomivalne roke avtomatsko doziranje pomivalnega in izpiralnega sredstva

USB priključek: nalaganje podatkov delovanja na USB ključ

priključna moč: 7,1 kW 3N-400V 3 x 16 A

priključek vode: HV DN20

odtok: DN50

713 x 815 x 1510/1995 mm

tip : kot Hobart PROFI AMX ali enakovreden«.

V zvezi z navedenimi tehničnimi zahtevami za pretočni pomivalni stroj za belo posodo je naročnik na portalu javnih naročil prejel tri vprašanja in podal tri odgovore.

V prvem vprašanju (24. 1. 2023 ob 7:40 uri) je potencialni ponudnik izpostavil naslednje tehnične značilnosti:

»Ali lahko ponudimo stroj z dimenzijami 635x750x1585/2060 mm? Dimenzije stroja ne vplivajo na samo namestitev stroja v prostoru. Omejitev dimenzije ne vpliva na rezultat pomivanja, izvedba stroja in rezultat pomivanja sta certificirana po standardu DIN za profesionalno pomivalno tehniko.

Ali lahko ponudimo stroj s kapaciteto tanka 35 l? Večja kapaciteta tanka ne vpliva na višjo porabo vode.

Inox pomivalne roke - Ali lahko ponudimo pomivalne roke iz kompozitnega materiala, ki je namenjen pomivalnih sistemom in odporen na visoke temperature in pomivalna sredstva, ter omogoča z boljšo geometrijo boljše pokrivanje pomivalne površine in boljši rezultat pomivanja?

Ali lahko ponudimo stroj s priključno močjo 9,1kW? Priključna moč ne vpliva na porabo električne energije. Omogoča pa večjo varnost pri rezultatu pomivanja.

Prosimo za prilagoditev tehničnih razmer, saj so kot take karakteristike po ZJN-3 diskriminatoren in izključujoče do drugih ponudnikov. Želimo ponuditi enakovreden oz. boljši pomivalni stroj.»

Na citirano prvo vprašanje je naročnik odgovoril:

»Ponudi se lahko kateri koli drugi stroj, ki je minimalno enakovreden opisanemu stroju (ki služi kot referenca) in se ga lahko postavi v prostor, zato v specifikaciji piše : ALI ENAKOVREDEN. Moč priključka mora biti taka, da odgovarja instaliranemu el. vodu. Vsa naknadna popravila instalacije, ki je že postavljena, je v breme ponudnika.«

Z drugim vprašanjem (30. 1. 2023 ob 10:49 uri) je potencialni ponudnik naročnika vprašal:

»Ali lahko ponudimo pomivalni stroj nemškega proizvajalca, ki minimalno odstopa od zahtev v specifikaciji in sicer ima porabo vode 2,4 l/košaro, višjo vstopno višino 505 mm (kar je velika prednost, kapaciteta tanka 22 l, priključna moč 7,2 kW, dimenzije 635x800x1520/2080 mm, med tem ko ostale karakteristike ustrezajo zahtevam iz popisa?«

Na citirano drugo vprašanje je naročnik odgovoril: *»Da, lahko se ponudi.«*

S tretjim vprašanjem (2. 2. 2023 ob 13:14 uri) je potencialni ponudnik naročnika vprašal:

»Ali lahko ponudimo pretočni pomivalni stroj italijanskega proizvajalca z dim. 720x735x2095 mm, porabo vode 2,6 l/košaro, večjo kapaciteto tanka - 42l, vstavno višino 410 mm in priključno močjo 10,49 kW?«

Na navedeno vprašanje je naročnik ponovil odgovor, ki ga je podal že pri prvem vprašanju:

»Ponudi se lahko kateri koli drugi stroj, ki je minimalno enakovreden opisanemu stroju (ki služi kot referenca) in se ga lahko postavi v prostor, zato v specifikaciji piše : ALI ENAKOVREDEN. Moč priključka mora biti taka, da odgovarja instaliranemu el. vodu. Vsa naknadna popravila instalacije, ki je že postavljena, je v breme ponudnika.«

Kot je razvidno iz citiranih vprašanj in naročnikovih odgovorov v zvezi s tehničnimi zahtevami za pomivalni stroj, je naročnik na drugo vprašanje, ki se je nanašalo na konkreten pomivalni stroj in na pet tehničnih lastnosti, ki so odstopale od zahtevanih (poraba vode, vstopna višina košare, kapaciteta tanka, priključna moč in dimenzije), potrdil, da lahko ponudnik ponudi tudi pomivalni stroj s predlaganimi lastnostmi. Potrdil je torej, da je lahko poraba vode tudi 2,4 l/košaro (namesto zahtevanih 2 l/košaro), da je lahko vstopna višina 550 mm, da je lahko kapaciteta tanka 22 l (namesto zahtevanih 23 l), da je lahko priključna moč 7,2 kW (namesto zahtevanih 7,1 kW) in da so lahko dimenzije stroja 635x800x1520/2080 mm (namesto zahtevanih 713x815x1510/1995 mm). Na prvo in tretje vprašanje, ki sta se prav tako nanašali na konkretna pomivalna stroja in na konkretne tehnične lastnosti, pa je naročnik odgovoril drugače – ni potrdil, da lahko ponudniki ponudijo tudi pomivalna stroja s predlaganimi lastnostmi (tako kot pri drugem vprašanju), temveč je le ponovil zahtevo, da je treba ponuditi stroj, ki je minimalno enakovreden referenčnemu stroju Hobart PROFI AMX (ta zahteva je razvidna že iz točke 11.5 popisa opreme s ponudbenim predračunom). Je pa naročnik v prvem in tretjem odgovoru dodal še pojasnilo, da je dopustno ponuditi katerikoli stroj, ki ga je mogoče postaviti v prostor (iz česar je mogoče razumeti, da je naročnik dopustil tolikšno odstopanje od zahtevanih dimenzij pomivalnega stroja, kolikor ga dopuščajo dimenzije prostora, v katerega ga je treba postaviti), in katerega priključna moč je taka, da ustreza njegovim električnim inštalacijam (iz česar je mogoče razumeti, da je naročnik dopustil tolikšno odstopanje od zahtevane priključne moči, kolikor ga dopuščajo obstoječe inštalacije, na katere je treba pomivalni stroj priklopiti).

Citiranih odgovorov naročnika ni mogoče razlagati na način, za katerega si prizadeva naročnik, in sicer da je dopustno ponuditi katerikoli stroj s kakršnimikoli lastnostmi oz. poljubnimi odstopanji od v točki 11.5 popisa opreme s ponudbenim predračunom določenih tehničnih zahtev in da je pomembno le, da je stroj mogoče postaviti v prostor ter ga priključiti na obstoječe električne inštalacije. Postavke, glede katerih je naročnik dopustil odstopanja, so bile poraba vode, vstopna višina, kapaciteta tanka, priključna moč in dimenzije, pri čemer je v odgovoru na drugo vprašanje dopustil konkretno predlagana odstopanja, v odgovorih na prvo in tretje vprašanje pa je glede dimenzij in priključne moči pomivalnega stroja odstopanja vezal na prostor in obstoječe električne inštalacije, medtem ko je v zvezi z drugimi tehničnimi lastnostmi ponovil zahtevo, da morajo biti enakovredne referenčnemu pomivalnemu stroju. Navedbam naročnika, da so tehnične zahteve le orientacijske in da je z odgovori na vprašanja dopustil odstopanja pri vseh tehničnih zahtevah, torej ni mogoče slediti, saj bi to pomenilo popolno relativizacijo tehničnih zahtev, ki bi vodila v arbitrarno ocenjevanje ponudb.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da pomivalni stroj, ki ga je ponudil izbrani ponudnik, ne izpolnjuje naslednjih tehničnih zahtev: dimenzije stroja, poraba vode, kapaciteta tanka, priključna moč, program za razgrajevanje škroba in možnost USB priklopa z nalaganjem podatkov delovanja na USB ključ.

V zvezi z revizijskimi navedbami, ki se nanašajo na porabo vode, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v točki 11.5 popisa opreme s ponudbenim predračunom zahteval, da mora imeti pomivalni stroj porabo vode 2 l/košaro, kar je tudi deklarirana poraba referenčnega pomivalnega stroja. Kot je razvidno iz odgovora na drugo vprašanje, je naročnik potrdil, da lahko ponudniki ponudijo tudi pomivalni stroj s porabo 2,4 l/košaro, kar pomeni, da je dopustil odstopanje 0,4 l/košaro od prvotne zahteve. V odgovoru na tretje vprašanje, v katerem je bila predlagana višja poraba vode, 2,6 l/košaro, naročnik predlagane lastnosti ni potrdil (kot je to storil pri drugem vprašanju), temveč je ponovil zahtevo enakovrednosti referenčnemu pomivalnemu stroju, z izjemo dimenzij in priključne moči. Med vlagateljem in naročnikom ni sporno (temu pa konkretizirano ne nasprotuje niti izbrani ponudnik), da ima pomivalni stroj, ki ga ponuja izbrani ponudnik, porabo vode 2,5 l na košaro oz. cikel, o čemer se je prepričala tudi Državna revizijska komisija z vpogledom v katalog. Ob upoštevanju dejstva, da je naročnik zahteval porabo vode 2 l/košaro in da je dopustil odstopanje v vrednosti 0,4 l/košaro, Državna revizijska komisija ugotavlja, da pomivalni stroj izbranega ponudnika s porabo 2,5 l/košaro ne izpolnjuje tehničnih zahtev. Na navedeno ugotovitev ne morejo vplivati navedbe naročnika, da gre za minimalno odstopanje in da je tudi poraba vode 2,5 l/košaro še vedno enakovredna, saj bi to pomenilo dopustiti novo odstopanje od dovoljenega odstopanja, kar bi vodilo v popolno relativizacijo tehničnih zahtev in arbitrarnost ocenjevanja. Prav tako ni mogoče sprejeti naročnikovega argumenta, da v odgovoru na tretje vprašanje ni nasprotoval ponujenemu pomivalnemu stroju s porabo vode 2,6 l/košaro, saj naročnik predlaganih tehničnih zahtev ni potrdil tako kot v odgovoru na drugo vprašanje, temveč je dopustil le odstopanje od dimenzije in priključne moči, glede ostalih tehničnih lastnosti pa je ponovil zahtevo enakovrednosti z referenčnim strojem. Pomivalni stroj, ki ima porabo vode 2,5 l/košaro, kar za 25 % odstopa od porabe referenčnega stroja in presega tudi dopustno odstopanje za 0,4 l/košaro, zato ni mogoče šteti, da izpolnjuje naročnikove zahteve, kot so bile določene v razpisni dokumentaciji in dopolnjene preko odgovorov na portalu javnih naročil.

Do enakih ugotovitev je Državna revizijska komisija prišla tudi ob presoji izpolnjevanja tehnične zahteve, ki se nanaša na USB priklop oz. na možnost nalaganja podatkov delovanja na USB ključ. Nobeno izmed citiranih treh vprašanj v zvezi s pomivalnim strojem se ne nanaša na to zahtevano lastnost, kar pomeni, da so bili ponudniki dolžni upoštevati tehnične zahteve iz točke 11.5 popisa opreme s ponudbenim predračunom, v kateri je bila ta lastnost referenčnega

pomivalnega stroja izrecno izpostavljena, skupaj s pojasnili naročnika, da morajo ponuditi pomivalni stroj, ki je minimalno enakovreden opisanemu referenčnemu stroju. Ob upoštevanju dejstva, da je naročnik izrecno zahteval USB priklop z možnostjo nalaganja podatkov delovanja na USB ključ, da ima to lastnost tudi referenčni pomivalni stroj in da je naročnik v odgovorih na vprašanja ponudnike ponovno opozoril, da morajo zagotoviti minimalno enakovrednost referenčnemu stroju, po mnenju Državne revizijske komisije ne more biti dvoma, da so morali ponudniki zagotoviti izpolnjevanje te lastnosti.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da iz prospektov pomivalnega stroja izbranega ponudnika izhaja, da ponujeni stroj nima USB priklopa in tudi ne omogoča nalaganja podatkov na USB ključ, o čemer se je z vpogledom v katalog prepričala tudi Državna revizijska komisija. Izbrani ponudnik tem navedbam konkretizirano ne nasprotuje oz. ne zatrjuje (in dokazuje), da bi ponujeni stroj imel USB priklop in da bi zagotavljal nalaganje podatkov na USB ključ. Naročnik v zvezi s to tehnično lastnostjo navaja le, da je pomivalni stroj izbranega ponudnika digitalne izvedbe, kar naj bi pomenilo, da »omogoča odčitavanje in shranjevanje relevantnih podatkov, za shranjevanje katerih je sicer naročnik predvidel USB ključek«. Naročnik torej sploh ne zatrjuje, da ima pomivalni stroj izbranega ponudnika USB priklop oz. da omogoča nalaganje podatkov na USB ključ, kar je bilo zahtevano, temveč navaja, da je stroj digitalne izvedbe in da je zato odčitavanje in shranjevanje podatkov mogoče. Vendar naročnik pri tem spregleda, da ni zahteval zgolj digitalne izvedbe pomivalnega stroja ter odčitavanja in shranjevanja podatkov, temveč je zahteval specifičen USB priklop in shranjevanje podatkov na USB ključ. V zvezi s to zahtevo, kot je bilo že pojasnjeno, na portalu javnih naročil ni prejel nobenega vprašanja, ponovil pa je zahtevo glede enakovrednosti referenčnemu pomivalnemu stroju, ki USB funkcionalnost zagotavlja. Glede na navedeno in ob upoštevanju trditveno-dokaznega bremena Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelju uspelo izkazati, da pomivalni stroj izbranega ponudnika ne izpolnjuje USB funkcionalnosti in da zato naročnik njegove ponudbe ne bi smel oceniti kot dopustne.

V zvezi z naročnikovimi navedbami, da že lastnost digitalne izvedbe pomeni možnost prenosa in shranjevanja podatkov, pa je treba pojasniti še, da mora naročnik pri pregledu prijav in ponudb ravnati strogo v skladu z zahtevami, ki jih je sam določil (prim. npr. sklepe Državne revizijske komisije št. 018-166/2018, 018-152/2019, 018-76/2020 in sodbe sodišča EU št. C-496/99 P, točka 115; C-336/12, točka 40, št. C-42/13, točka 42). Omenjena obveznost naročnika je odraz načela enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in načela transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3), ki zavezujeta naročnike v postopkih oddaje javnih naročil. Neuporaba določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pri pregledu ponudb po vsebini pomeni spreminjanje dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila po poteku roka za prejem ponudb, kar naročniku prepoveduje tudi drugi odstavek 67. člena ZJN-3. Ker je naročnik v točki 11.5 popisa opreme s ponudbenim predračunom izrecno zahteval, da mora imeti pomivalni stroj USB priklop oz. možnost nalaganja podatkov delovanja na USB ključ, te zahteve pa na portalu javnih naročil ni z ničemer spremenil, bi moral ponudbo izbranega ponudnika oceniti (tudi) z vidika njenega izpolnjevanja, česar pa ni storil.

Ker je Državna revizijska komisija že na podlagi navedenega ugotovila, da je vlagatelju uspelo izkazati, da izbrani ponudnik v postavki 11.5 ni ponudil pomivalnega stroja, ki bi imel zahtevano porabo vode (z dopustnim odstopanjem) in ki bi imel zahtevano USB funkcionalnost, je na podlagi 2. alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN razveljavila odločitev naročnika v sklopu 1 »Kuhinja in oprema kuhinje«, kot izhaja iz dokumenta »Odločitev o oddaji javnega naročila« št. 430-103/2022-18 z dne 8. 3. 2023. Že navedene pomanjkljivosti namreč pomenijo, da izbrani ponudnik v sklopu 1 ni predložil ponudbe, ki bi ustrezala potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah, zaradi česar naročnik ni imel podlage v določilih ZJN-3 in lastne razpisne dokumentacije, ko je njegovo ponudbo ocenil kot dopustno. Ob tem Državna revizijska komisija ni obravnavala ostalih revizijskih navedb, ki se nanašajo na druge tehnične

zahteve, določene za pomivalni stroj, oz. tehnične zahteve, ki se nanašajo na salamorezko, saj njihova obravnava ne bi več mogla vplivati na ugotovitev, da izbrani ponudnik v sklopu 1 ni predložil ponudbe, ki bi izpolnjevala naročnikove tehnične zahteve, s tem pa tudi ne na njeno odločitev, kot je razvidna iz 1. točke izreka tega sklepa.

Skladno s tretjim odstavkom 39. člena ZPVPJN daje Državna revizijska komisija naročniku napotke za pravilno izvedbo postopka oddaje javnega naročila v delu, ki je bil razveljavljen. Ker je bila v konkretnem primeru razveljavljena naročnikova odločitev o oddaji naročila v sklopu 1, naj naročnik v postopku oddaje predmetnega javnega naročila ob morebitnem ponovnem ocenjevanju ponudb upošteva, da pomivalni stroj izbranega ponudnika ne izpolnjuje vseh njegovih tehničnih zahtev.

V zvezi s prošnjo naročnika za prednostno obravnavo pa Državna revizijska komisija še pojasnjuje, da je prednostno odločanje v revizijskih postopkih urejeno v 37.a členu ZPVPJN. Ta določa, da Državna revizijska komisija o zahtevkih za revizijo, s katerimi se očitajo kršitve v postopku oddaje javnega naročila, ki se sofinancira iz evropskih sredstev, in v postopku oddaje javnega naročila, katerega ocenjenega vrednost znaša 10 milijonov eurov ali več, ne glede na vir financiranja, odloča prednostno. Ker naročnik niti ne zatrjuje, da bi bil v konkretnem primeru izpolnjen kateri od dveh predpisanih kriterijev, ki vsak zase utemeljujeta prednostno odločanje, tega pa po pregledu zadeve ni ugotovila niti Državna revizijska komisija, v obravnavani zadevi zakonski pogoji za prednostno odločanje v revizijskem postopku niso bili izpolnjeni.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo uveljavlja tudi povračilo stroškov postopka pravnega varstva, in sicer takse za predrevizijski in revizijski postopek, plačane v višini 1.911,30 EUR, ter stroškov za pregled dokumentacije, pripravo zahtevka za revizijo ter materialnih stroškov v znesku 143,00 EUR.

Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik v skladu s tretjim odstavkom 70. člena ZPVPJN iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso.

Ker je zahtevek za revizijo v konkretnem primeru utemeljen, je Državna revizijska komisija vlagatelju kot potreben strošek najprej priznala takso za predrevizijski in revizijski postopek, plačano v višini 1.911,30 EUR (gl. potrdilo o plačilu takse z dne 20. 3. 2023).

V skladu z ustaljeno prakso Državne revizijske komisije (gl. npr. odločitve v zadevah št. 018-056/2015, 018-069/2018, 018-054/2020, 018-084/2020, 018-034/2023) gre vlagatelju, ki v postopku pravnega varstva nastopa sam, kot potrebne stroške dela priznati petino zneska, ki bi mu pripadal, če bi bil v postopku pravnega varstva zastopan po odvetniku. Ob upoštevanju dejstva, da bi bilo v konkretnem postopku pravnega varstva, v kolikor bi vlagatelj nastopal z odvetnikom, vlagatelju – upošteva je vrednost spornega predmeta, tarifno št. 44/1 Odvetniške tarife (Uradni list RS, št. 2/15 s sprem.) in vrednost točke v višini 0,60 EUR – treba priznati stroške za sestavo zahtevka za revizijo v znesku 660,00 EUR, je Državna revizijska komisija vlagatelju, v skladu z omenjeno prakso, kot potrebne stroške priznala stroške dela v višini petine navedenega zneska, to je znesek 132,00 EUR, razliko do priglašenega zneska v višini 143,00 EUR pa je zavrnila.

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju kot potrebne priznala stroške v višini 2.043,30 EUR, ki jih mora naročnik vlagatelju povrniti v roku 15 dni od prejema tega sklepa.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Andraž Žvan, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti (po e-Reviziji):

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.